

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4100-01-05/2013

P/13/155

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/155 – Wykonanie w 2012 r. budżetu państwa w zakresie wybranych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami realizowanych przez gminę Ostrówek.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Marek Raczkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83729 z dnia 10 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Ostrówek, Ostrówek-Kolonia 32, 21-102 Ostrówek, dalej „Urząd” lub „UG”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Karczmarz, Wójt Gminy Ostrówek. (dowód: akta kontroli str. 3-4)

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

I. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadniają:

- wykorzystanie dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zgodnie z przeznaczeniem,
- terminowy zwrot niewykorzystanych kwot dotacji,
- prawidłowe sporządzenie sprawozdań budżetowych Rb-50 i terminowe ich dostarczenie do dysponentów głównych przekazujących dotacje.

Stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły w istotny sposób na realizację zadań objętych kontrolą oraz na wykorzystanie dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie przez Gminę Ostrówek dotacji z budżetu państwa.

Opis stanu
faktycznego

1.1. W 2012 r. zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami („zadania zlecone”) gmina Ostrówek („Gmina”) realizowała poprzez: UG oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrówku (OPS).

Analiza dokumentacji Urzędu wykazała, że na etapie planowania, nie przekazywano do dysponentów części budżetowych informacji o przewidywanym zapotrzebowaniu na dotacje finansujące realizację innych zadań zleconych niż szkolenia obronne (rozdział 75212) oraz udzielanie świadczeń w ramach pomocy

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

społecznej (rozdział 85212). W kwestii tej Skarbnik Gminy złożyła wyjaśnienia o następującej treści:

„W Urzędzie Gminy Ostrówek w 2012 r. realizowane były zadania zlecone w rozdziałach: 01095, 75011, 75101 i 75212. Na realizację zadań zleconych w ww. rozdziałach otrzymaliśmy środki z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie (dalej LUW) oraz Krajowego Biura Wyborczego (dalej KBW). LUW nie żądał określenia wysokości środków w rozdziale 75011 na etapie planowania, jak i w ciągu roku. KBW również nie żądało określenia wysokości środków w rozdziale 75101 na etapie planowania, jak i w ciągu roku. W związku z tym nie było składane zapotrzebowanie na te środki. Również do rozdziału 01095 (na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej) na etapie planowania budżetu nie było składane zapotrzebowanie na środki dotacji, z uwagi na fakt, że środki niezbędne do realizacji zadania wynikają z wniosków składanych przez rolników w lutym (na pierwszy okres rozliczeniowy) i sierpniu (na drugi okres rozliczeniowy)”.

(dowód: akta kontroli str. 5)

Urząd, na etapie planowania, złożył do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie (dalej LUW) zapotrzebowanie na dotację w rozdziale 75212 – *Pozostałe wydatki obronne* - pismem z dnia 22 kwietnia 2011 r. zwrócono się do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW o przydzielenie środków finansowych w wysokości 1 tys. zł na zabezpieczenie realizacji procesu szkolenia obronnego w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 29)

OPS, na etapie planowania, przekazał w dniu 23 marca 2011 r. do LUW dokument zatytułowany *projekt budżetu państwa na 2012 r. – zasiłki z pomocy społecznej, świadczenia rodzinne oraz świadczenie z funduszu alimentacyjnego*. Projekt ten, przekazany w odpowiedzi na otrzymanego z LUW e-maila z dnia 22 marca 2011 r., zakładał następujący plan wydatków w roku 2012 w rozdziale 85212 - *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego*:

- w zakresie świadczeń rodzinnych (zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, koszty obsługi wypłat świadczeń rodzinnych) – 1 511 tys. (przy przewidywanym wykonaniu w 2011 r. – 1 471 tys. zł),
- w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 192 tys. zł, (przy przewidywanym wykonaniu w 2011 r. – 185 tys. zł).

Łącznie na realizację w roku 2012 zadań zleconych w rozdziale 85212 planowano wydatki w kwocie 1 703 tys. zł, przy przewidywanym wykonaniu w 2011 r. – 1 656 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 6-10)

W kwestii sposobu sporządzenia ww. projektu, kierownik OPS złożyła wyjaśnienia o następującej treści:

„Zgodnie z tabelą z dnia 23 marca 2011 r. projekt uwzględniał przewidywane wykonanie wydatków w 2011 r. oraz planowanie wydatków na 2012 r. w rozdziale 85212 § 2010 (wraz z kosztami obsługi). Projekt, w odniesieniu do 2012 r., został opracowany szacunkowo, w oparciu o wydatki poniesione w roku 2010 oraz pierwszym kwartale 2011 r. W związku ze wzrostem liczby osób ubiegających się o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub

innej pracy zarobkowej, zaplanowano większą kwotę wydatków na wypłaty w roku 2012. Podobna sytuacja dotyczyła wydatków na wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego; zwiększona liczba rodzin ubiegających się o przyznanie świadczenia oraz podwyższenie kwot zasądzonych alimentów skłoniły OPS do zaplanowania w roku 2012 wyższych kwot przeznaczonych na wypłatę świadczenia”.

(dowód: akta kontroli str. 11)

LUW, na etapie planowania, nie wymagał od OPS określenia zapotrzebowania na dotację w pozostałych rozdziałach, w których realizowano w 2012 r. zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej, tj. w rozdziale 85213 – *Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej* oraz w rozdziale 85295 – *Pozostała działalność*, w ramach którego dokonywano wypłaty dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych.

Gmina nie wniosowała, zarówno na etapie planowania, jak też wykonywania zadania, o dotację na finansowanie kosztów wydawania decyzji potwierdzającej prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe. Stosownie do art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych², na sfinansowanie kosztów realizacji ww. zadania gmina otrzymuje dotację z budżetu państwa.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że *„nie kierowano wniosków do LUW o środki na sfinansowanie kosztów realizacji zadania zleconego związanego z wydawaniem decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieposiadających żadnego ubezpieczenia zdrowotnego, ponieważ nie zostało skierowane takie zapotrzebowanie z jednostki budżetowej OPS, która odpowiada za realizację ww. zadania”.*

(dowód: akta kontroli str. 73)

Kierownik OPS w kwestii tej wyjaśniła, że *OPS nie zgłaszała potrzeb finansowych do Wójta Gminy Ostrówek z uwagi na ich znikomość i duże trudności w ich wyliczeniu (zadania te są realizowane często z zadaniami własnymi i trudno je wyodrębnić).*

(dowód: akta kontroli str. 74)

1.2. Analiza dokumentacji UG wykazała, że:

- w dniu 24 października 2011 r.³ wpłynęła, sporządzona w oparciu o projekt ustawy budżetowej na rok 2012, informacja Wojewody Lubelskiego o kwotach dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej ustalonych dla Gminy (w paragrafie 2010). Dotacje te planowano w następujących rozdziałach: 75011 – *Urzędy Wojewódzkie* - w kwocie 63 517 zł; 75212 – *Pozostałe wydatki obronne* - w kwocie 900 zł; 85212 - w kwocie 1 535 000 zł oraz 85213 – w kwocie 200 zł,

² Dz. U. z 2008 r. nr 164, poz. 1027 ze zm.

³ Według art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 ze zm.), dysponenti części budżetowych przekazują jednostkom samorządu terytorialnego informacje o przyjętych w projekcie ustawy budżetowej kwotach dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej do dnia 25 października

- w dniu 6 kwietnia 2012 r.⁴ wpłynęła, sporządzona w oparciu o ustawę budżetową na rok 2012, informacja Wojewody Lubelskiego o kwotach dotacji celowych na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej ustalonych dla Gminy. Dotacje przyznano w tych samych rozdziałach i kwotach, jak w ww. projekcie,

- w dniu 17 października 2011 r.⁵ wpłynęło pismo z KBW – Delegatura w Lublinie informujące, że w projekcie budżetu na 2012 r. w rozdziale 75101 – *Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa* przewidziano dla Gminy (w paragrafie 2010) środki na finansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji stałego rejestru wyborców w kwocie 1 350 zł,

- w dniu 4 kwietnia 2012 r.⁶ wpłynęło pismo z KBW – Delegatura w Lublinie informujące o przyznanej Gminie dotacji na finansowanie kosztów prowadzenia i aktualizacji stałego rejestru wyborców w 2012 r. w rozdziale 75101 w kwocie 1 350 zł.

(dowód: akta kontroli str. 12-15, 26-27)

1.3. Środki dotacji celowych na realizację zadań w rozdziałach 01095, 75011, 75101 oraz 75212 pozostawały na koncie UG, który realizował te zadania, stosownie

do obowiązujących przepisów prawa i postanowień regulaminu organizacyjnego Urzędu z dnia 5 sierpnia 2011 r. Środki dotacji na realizację zadań w rozdziałach 85212, 85213 oraz 85295 były przekazywane do OPS, który realizował te zadania, stosownie do obowiązujących przepisów, w tym postanowień statutu OPS z dnia 25 września 2004 r.

Wójt Gminy każdorazowo, w przypadku zmian kwot dotacji skutkujących zmianami w uchwale budżetowej Gminy, informował Urząd oraz OPS o kwotach zaplanowanych dotacji, na podstawie art. 249 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷. Jednostki te dostosowywały projekty planu do uchwały budżetowej, stosownie do art. 249 ust. 2 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 16-25)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planowania dotacji na zadania zlecone.

2. Wykorzystanie dotacji.

2.1. W roku 2012 Gmina otrzymała dotacje na zadania zlecone w łącznej kwocie 1 905 459,57 zł, z tego w rozdziale:

01095 - 216 181,57 zł (100% planu po zmianach); **75011** - 65 228 zł (100% planu po zmianach); **75101** - 1 350 zł (100% planu po zmianach); **75212** - 900 zł (100% planu po zmianach); **85212** - 1 610 000 zł (100% planu po zmianach); **85213** - 1 000 zł (100% planu po zmianach); **85295** - 10 800 zł (87,1% planu po zmianach).

(dowód: akta kontroli str. 28)

⁴ Według art. 148 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej dysponenti części budżetowych przekazują jednostkom samorządu terytorialnego informacje o kwotach dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie budżetowej. Ustawa budżetowa na 2012 r. z dnia 2 marca 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 273) została ogłoszona w dniu 15 marca 2012 r.

⁵ Patrz przypis nr 3

⁶ Patrz przypis nr 4

⁷ Dz. U. nr 157, poz. 1240 ze zm.

Dotacje celowe na realizację przez Urząd zadań zleconych były przekazywane przez LUW (w rozdziałach 01095, 75011 i 75212) oraz KBW (w rozdziale 75101) w terminach umożliwiających pełne i terminowe ich wykonanie. Potwierdziła to w złożonych wyjaśnieniach Skarbnik Gminy. Stwierdzono w szczególności, że:

- środki dotacji w rozdziałach 75011 oraz 75101 wpływały w sposób rytmiczny (w okresach miesięcznych) i proporcjonalny (w równych kwotach),
- dotacje w rozdziale 01095 otrzymano w dwóch terminach (25 kwietnia oraz 26 października), w kwotach umożliwiających pełne i terminowe wywiązanie się z obowiązku zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej; należne środki wypłacono rolnikom w dniach 26 kwietnia (I rata) oraz 30-31 października (II rata),
- dotacja w rozdziale 75212 wpłynęła 16 kwietnia, a wykorzystano ją w IV kwartale 2012 r. Kierownik referatu gospodarki komunalnej, do którego obowiązków należało wykorzystanie środków tej dotacji, wyjaśnił, że otrzymana kwota 900 zł, stanowiąca 90% kwoty wnioskowanej (1 000 zł), w pełni wystarczyła na realizację szkolenia obronnego w 2012 r.,
- otrzymane dotacje w pełni wykorzystano,
- Urząd w trakcie 2012 r. dwukrotnie występował do Wojewody Lubelskiego o przekazanie Gminie dotacji celowej w rozdziale 01095 na postępowanie w sprawie zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę. Wnioski w tej sprawie przekazano w dniach 13 marca oraz 12 września 2012 r. a łączna kwota dotacji, o jaką ubiegała się Gmina wyniosła 216 183 zł. Wojewoda, decyzjami budżetowymi z 16 kwietnia oraz 18 października przyznał Gminie dotację we wnioskowanej kwocie. W pozostałych rozdziałach, w których UG realizował zadania zlecone, nie zwracano się o zwiększenie kwoty dotacji. W rozdziałach 75101 oraz 75212 ostateczny plan dotacji nie zmienił się w porównaniu do planu pierwotnego (odpowiednio: 1 350 zł oraz 900 zł), natomiast w rozdziale 75011 plan pierwotny wyniósł 63 517 zł i uległ zwiększeniu o 1 711 zł, tj. do kwoty 65 228 zł, w wyniku decyzji budżetowej Wojewody z 13 listopada 2012 r.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie dochodziła należnych dotacji na zadania zlecone w postępowaniu sądowym, na podstawie art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁸

(dowód: akta kontroli str. 5, 15, 28-39)

OPS przekazał, na żądanie LUW, sześć zestawień zawierających oszacowanie zapotrzebowania na środki finansowe we wskazanych rozdziałach oraz okresach. Ponadto OPS, stosownie do wytycznych LUW, przysyłał comiesięczne wnioski z zapotrzebowaniem na środki budżetu państwa z poszczególnych rozdziałów w kolejnych miesiącach. Efektem tego było wydanie przez Wojewodę w okresie od 7 lutego do 15 listopada siedmiu decyzji budżetowych, dostosowujących plan dotacji celowej w poszczególnych rozdziałach do faktycznego zapotrzebowania OPS. Stwierdzono, że ostateczny plan dotacji w rozdziale:

- 85212 wyniósł 1 610 000 zł, co oznaczało wzrost o 75 000 zł w porównaniu do planu pierwotnego (1 535 000 zł), określonego w informacji Wojewody z 6 kwietnia 2012 r.,

⁸ Dz. U. z 2010 r. nr 80, poz. 526 ze zm.

- 85213 wyniósł 1 000 zł, co oznaczało wzrost o 800 zł w porównaniu do planu pierwotnego (200 zł),
- 85295 wyniósł 12 400 zł i wynikał w całości z decyzji budżetowych Wojewody wydanych w roku 2012; plan pierwotny nie był określony.

(dowód: akta kontroli str. 42-72)

Gmina nie wykorzystwała dotacji w kwocie: 104,60 zł w rozdziale 85212 oraz 32,80 zł w rozdziale 85213. Kierownik OPS wyjaśniła, że *powodem niewykorzystania tych środków było zaspokojenie wszystkich potrzeb osób ubiegających się o te formy pomocy w 2012 r.*

Niewykorzystana dotacja została terminowo (28 grudnia 2012 r.) zwrócona do LUW.

(dowód: akta kontroli str. 41, 75-77)

Realizując w roku 2012 zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych, wydano cztery decyzje potwierdzające prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe. Koszty wydania decyzji, *obejmujące zakup znaczków pocztowych, delegacje pracowników oraz zakup papieru, oszacowane przez kierownika OPS na 100 zł, zostały sfinansowane ze środków własnych.*

(dowód: akta kontroli str. 74)

2.2. Urząd przekazywał niezwłocznie do OPS otrzymane z LUW dotacje w rozdziałach 85212 oraz 85213, natomiast w dwóch przypadkach (na osiem terminów ich otrzymania) przetrzymał środki otrzymane w rozdziale 85295 UG, co skutkowało w części spraw opóźnieniem wypłaty dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych. Dotyczyło to:

- kwoty 1 600 zł, która wpłynęła do UG 10 lutego, a została przekazana do OPS 13 marca. Późniejsze przekazanie ww. dotacji nie skutkowało opóźnieniami w wypłatach dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych dla ośmiu osób za I kwartał 2012 r., gdyż decyzje w sprawie ich wypłaty wydano osobom uprawnionym w dniu 20 marca. Należy jednak nadmienić, że decyzje te wydano w okresie ok. 2 miesięcy od wszczęcia postępowania. Stosownie do art. 35 § 1 - § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁹ *organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.* Z przywołanych w dalszej treści niniejszego wystąpienia pokontrolnego rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne wynikało w szczególności, że pomoc nie jest uzależniona od dochodu (nie ma obowiązku przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego). Kierownik OPS wyjaśniła, że *nieterminowe wydanie decyzji wynikało z dużej ilości pracy w tym okresie. Był to okres sprawozdań, rozliczeń roku ubiegłego. Było to zadanie nowe, ponadto pracownik przebywał na urlopie, w związku z chorobą dziecka.*

⁹ Dz. U. z 2000 r. nr 98, poz. 1071 ze zm.

- kwoty 2 100 zł, którą otrzymano 6 sierpnia, a przekazano do OPS 20 września. Skutkiem tego było miesięczne opóźnienie wypłaty dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych za III kwartał 2012 r. dla dziewięciu osób, którym przyznano dodatki decyzjami z 9 sierpnia 2012 r.

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że „kwota dotacji, która wpłynęła do UG w lutym (1 600 zł) i sierpniu (2 100 zł) została przekazana do OPS z opóźnieniem (odpowiednio w marcu i wrześniu). Opóźnienie wynikało z nadmiaru pracy pracownika odpowiedzialnego za te czynności, związanej z zamknięciem roku poprzedniego, jak i okresem urlopowym”.

(dowód: akta kontroli str. 40-41, 78-82, 87, 88-89, 92)

W kwestii terminów otrzymywania dotacji na realizację zadań zleconych, kierownik OPS złożyła wyjaśnienia o następującej treści:

„Otrzymywane z LUW (za pośrednictwem Urzędu Gminy Ostrówek) środki z rozdziałów 85212 oraz 85213 umożliwiły w 2012 r. pełną i terminową realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wystąpiły opóźnienia dotyczące wypłaty z rozdziału 85295 – Pozostała działalność, dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych wypłacanych w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne. Opóźnienia wypłaty dodatków powstały w związku z późniejszym otrzymaniem środków finansowych niż przewidywały przepisy”.

Z przekazanych wyjaśnień wynikało m.in, że: - należne dodatki do świadczeń dla ośmiu osób za styczeń, luty, marzec 2012 r. wypłacono 21 marca 2012 r., po otrzymaniu w dniu 15 marca dotacji w kwocie 2 400 zł; - należne dodatki do świadczeń za kwiecień, maj, czerwiec 2012 r. wypłacono 21 lipca 2012 r., po otrzymaniu w dniu 17 lipca dotacji w kwocie 2 500 zł.

(dowód: akta kontroli str. 40-41)

Stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹⁰ świadczenia rodzinne wypłaca się nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie rodzinne.

Kwestię wypłaty ww. dodatków w 2012 r. regulowały przepisy rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne:

- z dnia 27 grudnia 2011 r.¹¹ (odnoszące się do wypłaty osobom uprawnionym za I kw. 2012 r.; wg przepisów rozporządzenia, osoby uprawnione mogły składać wnioski w sprawie przyznania pomocy do 31 stycznia 2012 r.),

- z dnia 9 maja 2012 r.¹² (odnoszące się do wypłaty osobom uprawnionym za II kw. 2012 r.; wg przepisów rozporządzenia, osoby uprawnione mogły składać wnioski w sprawie przyznania pomocy do 30 czerwca 2012 r.),

- z dnia 25 czerwca 2012 r.¹³ (odnoszące się do wypłaty osobom uprawnionym za II p. 2012 r.; wg przepisów rozporządzenia, postępowanie w sprawie ustalenia prawa do pomocy wszczynano z urzędu).

¹⁰ Dz. U. z 2006 r. nr 139, poz. 992 ze zm.

¹¹ Dz. U. nr 295, poz. 1746 – data ogłoszenia – 31 grudnia 2011 r., data wejścia w życie – 1 stycznia 2012 r.

¹² Dz. U. z 2012 r., poz. 551 – data ogłoszenia - 18 maja 2012 r., data wejścia w życie – 18 maja 2012 r. z mocą wsteczną od 1 kwietnia 2012 r.

¹³ Dz. U. z 2012 r., poz. 732 – data ogłoszenia - 28 czerwca 2012 r., data wejścia w życie – 1 lipca 2012 r.

2.3. Gmina sfinansowała środkami własnymi w wysokości ok. 100 zł koszty wydania czterech decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe. W pozostałych przypadkach nie dofinansowywano środkami własnymi realizacji zadań zleconych.

(dowód: akta kontroli str. 30-32, 36, 74, 78-81, 83-86, 104-123)

2.4. Na podstawie sporządzonego przez kierownika OPS rozliczenia dotacji udzielonych z budżetu wojewody w 2012 r. stwierdzono, że środki dotacji w kwocie 1 609 895,40 zł w wybranym do badania rozdziale 85212 - *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* zostały wykorzystane na wypłatę:

- zasiłków rodzinnych (kwota - 655 848,40 zł/liczba świadczeń – 7453),
- dodatków do zasiłków rodzinnych w łącznej kwocie 374 344 zł, z tego z tytułu: urodzenia dziecka (24 000 zł/24); opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (47 814/133); samotnego wychowywania dziecka (48 860 zł/270); kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (15 460 zł/211); podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania (68 430 zł/1159); rozpoczęcia roku szkolnego (46 900 zł/469); wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (122 880 zł/1536),
- zasiłków pielęgnacyjnych (121 176 zł/792),
- świadczeń pielęgnacyjnych (143 469 zł/287),
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka (44 000 zł/44),
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego (211 060 zł/617 dla 58 osób),

Ponadto środki dotacji zostały wykorzystane na: opłatę składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 13 882,86 zł oraz obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w wysokości 46 115,14 zł, tj. w kwocie nieprzekraczającej 3% otrzymanej dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 84-85)

W kwestii szczegółowego sposobu wydatkowania ww. środków, kierownik OPS poinformowała, że:

„W roku 2012 w rozdziale 85212 § 2010 OPS otrzymał dotację w kwocie 1 610 000 zł. Całość przyznanej dotacji została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem, wszystkie wypłaty zostały zaksięgowane w miesiącu bieżąco wypłacanego świadczenia. Świadczenia zostały wypłacone w ustalonym terminie wypłaty. Otrzymane środki finansowe w ramach przyznanej dotacji wydatkowano na: wypłatę świadczeń rodzinnych w kwocie 1 338 837,40 zł, opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne w wysokości 13 882,86 zł, obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na kwotę 46 115,14 zł oraz wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 211 060 zł. Osoby, którym wypłacono świadczenia rodzinne, spełniły podstawowy warunek, jakim jest kryterium dochodowe (art. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Do zasiłku rodzinnego przysługują również, uzależnione od spełnienia dodatkowych warunków, dodatki z tytułu:

- *urodzenia dziecka (1000 zł) – kryterium niezbędnym jest pozostawanie kobiety pod opieką medyczną, nie później niż od dziesiątego tygodnia ciąży do dnia porodu,*

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł) – pozostawanie w stosunku pracy przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, dziecko nie może zostać umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę,
- samotnego wychowywania dziecka (kwota podstawowa 170 zł) – drugi z rodziców nie żyje, ojciec dziecka jest nieznany lub powództwo o ustalenie świadczeń alimentacyjnych zostaje oddalone. Jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (80 zł) – przysługuje na trzecie i każde kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (60 zł lub 80 zł) – dziecko musi się legitymować orzeczeniem o niepełnosprawności, umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności,
- rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł) – wypłacany raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego lub rocznego przygotowania przedszkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania: zamieszkiwanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła – warunek stanowi zameldowanie na pobyt czasowy, uprawnieni są uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i artystycznych oraz podstawowych i gimnazjalnych, jeżeli posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (90 zł) lub dojazd z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła – przyznawany tylko uczniom szkół ponadgimnazjalnych lub artystycznych, potwierdzony zaświadczeniem lub oświadczeniem (50 zł).

Realizowano również wypłaty świadczeń niezależnych od kryterium dochodowego:

1. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, uwarunkowana pozostawaniem kobiety pod opieką medyczną nie później niż od dziesiątego tygodnia ciąży do dnia porodu (1 000 zł).
2. Świadczenie pielęgnacyjne, przysługujące rodzicom i osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia, w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną. Osoba niepełnosprawna musi posiadać orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub o niepełnosprawności ze wskazaniem: konieczności stałej długotrwałej opieki i pomocy, konieczności stałego współdziałania opiekuna (520 zł).
3. Zasiłek pielęgnacyjny, przyznawany na częściowe pokrycie wydatków związanych z koniecznością zapewnienia opieki i pomocy innej osobie, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Świadczenie przysługuje niepełnosprawnemu dziecku do 16 roku życia, powyżej 16 roku życia, jeżeli posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, przy czym niepełnosprawność musi powstać przed 21 rokiem życia, osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności (153 zł).

W roku 2012 część otrzymanej dotacji budżetu Wojewody wydatkowano na wypłatę świadczeń funduszu alimentacyjnego. Warunkiem przyznania jest spełnienie kryterium dochodowego (art. 9 ustawy o pomocy uprawnionym do alimentów) oraz przedłożenie orzeczenia sądu zasądającego alimenty a także zaświadczenia komornika o bezskutecznej egzekucji alimentów”.

(dowód: akta kontroli str. 90-91)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwukrotne bezpodstawne opóźnienie w przekazaniu przez Urząd do OPS (ponad 30 dni) środków przeznaczonych na wypłatę dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych, co skutkowało opóźnieniami w ich wypłatach.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania dotacji otrzymanych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych.

3. Sprawozdawczość budżetowa

Opis stanu
faktycznego

Analiza danych zawartych w sporządzonych przez UG jednostkowych sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2012 roku wykazała ich zgodność z danymi ujętymi w ewidencji księgowej. Zbiorcze sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań zleconych były zgodne ze sprawozdaniami jednostkowymi sporządzonymi przez Urząd oraz OPS. Sprawozdania zbiorcze Gminy zostały dostarczone do dysponentów głównych przekazujących dotacje (LUW oraz KBW) 5 lutego 2013 r., z zachowaniem terminu (15 lutego) określonego w załączniku nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 93-102, 124)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ocenę prawidłowości sporządzenia sprawozdań budżetowych Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

4. Płatności i dotacje celowe na realizację projektów finansowanych z udziałem środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Urząd w 2012 roku nie realizował projektów finansowanych z udziałem środków europejskich dotyczących zadań z zakresu administracji rządowej.

(dowód: akta kontroli str. 103)

Wnioski pokontrolne

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵, wnosi o niezwłoczne przekazywanie do Ośrodka

¹⁴ Dz. U. nr 20, poz. 103

¹⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

Pomocy Społecznej dotacji otrzymywanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 18 marca 2013 r.

Kontroler
Marek Raczkowski
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
podpis

.....
podpis